

Ἄν ὅμως θηρία δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὸν κῆπον τῶν θηρίων, ὑπάρχουσιν ἀλλαγῶν, καὶ πολλά, καὶ ἐπιμελῶς τρεφόμενα, εἰς τὸν ζωολογικὸν λεγόμενον κῆπον. Εἰς αὐτόν, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀποκοπέντα, καὶ πολλὴν ἐπίσης ποικιλίαν καὶ ἔκτασιν ἔχοντα, διαιτῶνται, κατὰ τὰ ἴδια ἕκαστον ἔθνη, ἂν οὐχὶ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἐπισημότερα τῶν μαστοφόρων, τῶν πτηνῶν, τῶν ἐρπετῶν καὶ τῶν ἀμφιβίων. Εἰς μεγάλην, ἐντὸς περιστυλον καὶ κατὰ τὸ κέντρον καταφύτον αἰθουσαν ζῶσι πάντα τῶν ἐλάφων τὰ εἶδη, ἔχοντα καὶ ἔξω εὐρὴν περιβόλον, εἰς δὲ πλανῶνται ἐν ἡμιελευθέρα καταστάσει ὑπὸ τὰ δένδρα. Ἐντὸς τελμάτων ἐντρυφῶσιν οἱ βούβαλοι καὶ ὁ ἄγριος καὶ δασύς Ἄρως. Οἱ Καγαριῶν κατ' ἀναστήματα διηρημένοι, σιριτῶσιν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν των, ἐν τῇ φυσικῇ πῆρᾳ τῆς γαστέρας των στεγάζοντες τὰ παιδιά των. Οἱ ἐλέφαντες καὶ ρινόκεροι κατοικοῦσι βασιλικῶς εἰς κατάγραφον καὶ κατάχρυσον Ἰνδικὴν παγόδαν· ὁ τῶν λεόντων κλωθὸς ἐγκλείει, πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνοίκων του, βράχους καὶ σπήλαια, καὶ εἰς δεξαμενὰς ἐλευθέρως πλέουσιν ὁ δυσειδὴς ἵπποπόταμος, εἰς δὲ Ἑλληνικὴν πέρυσιν ἐκόμισε φίλην σύζυγον ἐκ τῶν ἐλαίων τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ ἐν βαθεῖ ὕδατι ὁ θαλάσσιος λέων, «δράκων οὗτος δὲ ὁ Θεὸς ἐπλασεν ἐμπαίξειν αὐτῇ», καὶ ὅστις, ὅταν ἐξάγῃ τὴν κεφαλὴν του τοῦ ὕδατος, καὶ περιφέρων τοὺς ὠραίους νοήμονας ὀφθαλμούς του, ὠρύηται φοβερὸν, νομίζεις ὅτι βροντᾷ καταγίγ, καὶ καταπνίγεται ἢ φωνὴ τῶν χειρῶν του ἀδελφῶν, καὶ πάντων τῶν ἄλλων φωνητικῶν κατοίκων τοῦ θηριοτροφείου. Δις ὅμως τῆς ἐβδομάδος ἀντηχοῦσιν ἐνταῦθα ἕτεροι τόνοι, οἵτινες κατασιγάουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς τοῦ θαλασσίου λέοντος, καὶ ἔχουσι τὴν δύναμιν ἢ ἐλκυσίαν ἐνταῦθα τοὺς πλειστοὺς τῶν κατοίκων τοῦ Βερολίνου, μάλιστα τὸ καλὸν φύλον. Καὶ δὲν ἤξεύρω μὲν τίνα ἐντύπωσιν ἀποτελοῦσιν ὁ Βάγνερ καὶ ὁ Βεθόβεν ἐπὶ τῶν τίγρεων καὶ ἐπὶ τῶν λεόντων, ἀλλ' αἱ τιθασσαὶ δίποδες τίγρεις τοῦ Βερολίνου συρέουσι πρὸς ἀκρόασιν αὐτῶν κατὰ μυριάδας.

Ἄλλὰ καὶ ἐνταῦθα, τὸ περιεργότερον τῶν ζῶων μένει πάντοτε. . . ὁ ἄνθρωπος. Ποτὲ τὸση συνώθησι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν ζωολογικὸν κῆπον, ὡς ὅτε ἐκτίθεται ἄνθρωπος. Τοιοῦτοι πρότινος χρόνου ἐκομίσθησαν ἐνταῦθα Νουμίδαι, μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, καὶ καμήλων, καὶ ἀγγελῶν μικρῶν ἐλεφάντων, ρινόκερων καὶ ἵπποποτάμων, οἵτινες εἶχον σχεδὸν μεταβληθῆ εἰς κατοικίδια ζῶα. Ἐν ᾧ ἰστάμην παρὰ τὰς σανίδας τοῦ περιβόλου των, εἰς μικρὸς ἐλέφας, οὐχὶ μεγαλύτερος μόσχου, προσελθὼν εἰσῆγαγε μετὰ πολλῆς οἰκειότητος τὴν προδοσκίδα του εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἐπενδύτου μου, καὶ ἐζήτηε νὰ εὐρῆ ζάχαριν ἐν αὐτῷ ἢ ἄλλο τι κλοπιμαῖον. Οἱ δὲ ἄνδρες

διήλκωνον ἐπὶ τῶν καμήλων των ἀπὸ ῥυτῆρος, ἢ ὠρχοῦντο τὸν ἄγριον ἐπιχώριον αὐτῶν πυρρίχιον, καὶ τινες αὐτῶν, ἔχοντες τοὺς χαρακτῆρας ὠραίως κανονικούς, καὶ τὰς γυμνάς προτομὰς ὁμοιαζούσας χαλκῶν Ἀπολλῶνων, εἴλκων τὴν προσοχὴν τῶν κυριῶν ὅσαι εἶχον τὸ καλλιτεχνικὸν αἶσθημα μᾶλλον ἀνεπτυγμένον, καὶ πολλαὶ τοῖς ἐδίδον, πλὴν τοῦ φίλου αὐτοῖς κἀπνοῦ, καὶ καρπῶν, καὶ πλακούντων, προσέτι καὶ κέρματα, ἃ αὐτοὶ ἔσπευδον νὰ ἐναποθέτωσιν εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῶν, ὅπερ ἐστὶν ἡ κορυφὴ τῆς πυκνῆς καὶ οὐλῆς καὶ εἰς ὑψηλὸν κρόβυλον ἀναδεδεμένης, μετὰ παχέως δ' ἀλείμματος ἀηδῶς κερχισμένης κόμης των. Οὐδ' αὐτοὶ δ' ἦσαν ἀγνώμονες πρὸς τοὺς εὐγενεῖς τρόπους τῶν Κυριῶν, καὶ πολλάς, τὰς συνεχῶς ἐπανερχομένας, καί, τὸ περιεργον, τὰς ὠραιότερας, τὰς ἐγγυώριζον κατ' ὄνομα, καὶ τὰς ἐκάλουν ἅμα τὰς ἔβλεπον, καὶ μεγάλην χαρὰν ἐξέφραζον ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει των.

Τούτους διεδέχθησαν Λάπωνες, ἰσχνούς, ρινοκούς, ἀσχήμους ῥώσους χωρικούς ὁμοιάζοντες. Τὸ δὲ περιεργότερον αὐτῶν ἦσαν οἱ λάμαι των, καὶ τὸ ὅτι, τὰ παχέα δερμάτινά των ἐνδύματα περιβεβλημένοι, ἐν μηνὶ ἀπριλίῳ, εὕρισκον ὅτι τὸ κλίμα τοῦ Βερολίνου εἶναι. . . ψυχρὸν!

Μετὰ δὲ τοὺς Λάπωνας ἐκομίσθησαν Πατάγονες, καὶ μετ' αὐτοὺς Ζουλοῦ, περὶ ὧν ὅμως ὑπῆρξαν ὑπόνοιαι ὅτι ἡ πάτριος γλῶσσά των ἐστὶν ἡ χυδαία Γερμανική. Ἄλλ' ὁ κύριος Βιρχόφ κατεμέτρησε τὰ κρανία των, καὶ τοὺς ἐκήρυξε γνησίους συντοπίτας τῶν φονέων τοῦ Ναπολέοντος, αἰχμαλώτους, ἴσως τοὺς μόνους αἰχμαλώτους, τῶν Ἀγγλων.

Ἐν γένει δέ, οὐδέποτε ὁ ζωολογικὸς κῆπος τοσοῦτον πλουτεῖ, ὡς ὅτε ἔχει νὰ ἐκθέτῃ ἀνθρώπους. Δὲν ἔχετε τίνας νὰ τῷ στείλετε; . .

Ἐν Βερολίῳ, τῇ 20 Ἰουνίου 1879. Ε.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝ

Σύγγραμμα ἐκδοθὲν ἐν Λονδίῳ ἐν ἔτει 1859, φέρων δ' ἐπιγραφὴν «Περὶ ἀρχῆς τῶν εἰδῶν», τοσοῦτον διήγειρε πάταγον, ὥστε ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐγένετο πασίγνωστον ἀνὰ πάντα τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον διὰ τὸν μέγαν κλονισμόν δὲν ἐπήνεγκεν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, προῖον παρατηρήσεως εἴκοσιν ἐτῶν, γεγραμμένον δι' ὅλης τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβοῦς καὶ σαφηνεῖας καὶ καταλήγον εἰς συμπεράσματα κλονίζοντα ἐρριζωμένως δοξασίας, ἔτυχεν, ὡς εἰκός, τὸ κατ' ἀρχὰς διαφόρου ὑποδοχῆς. Ἄλλοι μὲν κατεγέλασαν εὐθὺς τῶν ἐμπεριεχομένων ἰδεῶν καὶ ἐμυκτήρισαν τὸν συγγραφέα, ἄλλοι δέ, ἐμβριθέστερον σκεφθέντες, ἀπεφάσισαν νὰ ὑποβάλλωσι τὰς νέας ιδέας ὑπὸ τὴν βάσανον τῆς κριτικῆς. Ἐπὶ τούτου δὲ ἤρξατο τότε ἀγὼν ζωηρός, εἰς δὲ ἀφ' ἐνός μὲν ἐτάχθησαν ἐπιστήμονες γεγηρακότες ἐν ταῖς πα-

λαιαῖς δοξασίαις καὶ μὴ δυνάμενοι ἀκόπως νὰ βαδίσωσιν ἐπὶ τῆς νεογαράκτου ὁδοῦ, κληρικοὶ θρησκομανεῖς, καὶ πλῆθος ἄλλο πολλῶν ἕνεκα λόγων πατρῴας παραδόσεις ὑπερασπιζομένων ἀνδρῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ὁπαδοὶ τῆς νέας θεωρίας, ὅλως τούτων ἀντίθετοι πλήρεις δὲ τοῦ νεανικοῦ καὶ ὑπερφηάνου θάρρους, ὅπερ παρέχει ἡ παραδοχὴ νέας τινος μεγάλης ιδέας.¹ Ἐκ τούτου ἡ θύελα τῶν συζητήσεων καθίστατο ὀσημέραι ἀγριωτέρα, μάλιστα δὲ πρὸ μικροῦ ἤρξατο ὑποφώσκουσα αἰθρία τις ἐν τῷ ὀρίζοντι τοῦ ἀγῶνος, καὶ μάλιστα σήμερον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ ἀγὼν διεξάγεται μετ' ἀξιοπρεποῦς ἐπιστημονικῆς γαλήνης.

Ὡς ἐκ τῆς τότε δ' ἐξεγερθείσης γενικῆς ταραχῆς ἡ προσοχὴ τῶν συζητούντων ὅλως ἀπετράπη ἀπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς ἀτομικότητος τοῦ ἡγέτου τῶν νέων ιδεῶν. Μόλις ἐγνώριζεν ὁ κόσμος ὅτι οὗτος, ὡς Ἀγγλος, ἔκαμε μίαν περιήγησιν, ὅτι κατόπιν ἐπιστρέψας ἔζη εἰς ἔπαυλιν τινὰ μονάζων μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ ὅτι ἐκαλεῖτο Κάρολος Δάρβιν.

Ἡ βαρύτες καὶ ἡ ἐμβρίθεια αὐτοῦ ἦτο τόσῳ μεγάλη ὥστε ἐνῶ τὸ ὄνομα του ἐφέρετο εἰς τὰ στόματα πάντων, οὐδέποτε δὲ παρήρχετο ἡμέρα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ χωρὶς νὰ γραφῶσι πολλά περὶ αὐτοῦ, οὐδεὶς ἀπετόλμησέ ποτε νὰ εἰσδύσῃ μέχρι τοῦ ἀναχωρητηρίου ἔνθα οὗτος ἐμόναζε, καὶ περιγράψῃ αὐτὸν ὑπὸ τινὰ ἔποψιν οἰανδήποτε. Τόσῳ ἐφαίνετο ἀπροσπλάστος καὶ ἀγριος εἰς τὰ ὄμματα τῶν πολλῶν.

Νῦν ὅμως ὅτε ἡ κρίσις τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν ἐρίδων ἐπικρατεῖται, ὅτε καὶ οἱ ὅλως ἀντίθετοι τῶν ιδεῶν τοῦ Δάρβιν ἤρξαντο προτείνοντες κλάδους ἐλαίας, νῦν καὶ αὐτὴ ἡ ποίησις τονίζει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς στροφὰς ὑψηλῆς φιλοσοφικῆς ποιήσεως, καὶ βιογραφικὰ εἰδήσεις καθιστώσι τὸν ἄνδρα γνωστότερον καὶ ἡμερώτερον.

Ἐπὶ τῇ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἑβδομηκονταετηρίδι τοῦ βίου τοῦ Δάρβιν τὸ γερμανικὸν περιοδικὸν *Κόσμος* τὸ ἀποκλειστικῶς περὶ τῶν δαρβινικῶν θεωριῶν πραγματευόμενον ἐξέδωτο ἴδιον φυλλάδιον πρὸ δύο μηνῶν, περιέχον τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ καὶ ἀπαρίθμησιν τῶν πολυαριθμῶν καὶ ποικίλων ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων συγγραμμάτων. Τὴν βιογραφίαν ταύτην καὶ μόνην

1. Πυρὴν τῶν ιδεῶν τοῦ «Περὶ ἀρχῆς τῶν εἰδῶν» συγγράμματος ἦτο ὁ ἐξῆς:

Πάντα τὰ ὄντα, ζῶα τε καὶ φυτὰ, διὰ τοῦ ἀγῶνος αὐτῶν πρὸς ὑπάρξιν καὶ διὰ τῆς ἰδιότητος τοῦ προταρμύζεσθαι ἑκάστοτε εἰς ἐξῶθεν ἐπ' αὐτῶν ἐνεργούσας ἐπιδράσεις, ἀλλοιοῦνται καὶ μεταβάλλονται εἰς τὸ διάστημα τῶν αἰώνων, μεταπίπτοντα ἀπὸ τῆς μᾶς μορφῆς εἰς τὴν ἄλλην (θεωρία τῆς μεταπτώσεως, Transmutations theorie). Πᾶσαι αἱ μορφαὶ τῶν ὄντων αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν αὐτὴν κλάσιν, τάξιν κ.τ.λ. εἰσὶν ὁμοιοί, συγγενεῖς ἐξ αἵματος, ἅτε ἀναπτύχθῃσιν αἱ μὲν ἀπὸ τῶν δέ. Πᾶσαι δὲ αἱ ὁμοιοὶ μορφαὶ κατὰ τοὺς οὐσιώδεις αὐτῶν χαρακτῆρας εἰσὶ καὶ ἀληθῶς συγγενεῖς.

μεταφέροντες ἐξελληνισμένην εἰς τὰς στήλας τῆς *Ἑστίας*, ἥτις καὶ ἄλλοτε ἐφιλοξένησε μικρότατον τοῦ Δάρβιν ἔργον (ἐν τόμῳ Δ' σ. 817), νομιζόμεν, ὅτι καθιστώμεν γνωστότερον παρ' ἡμῖν ἓνα τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν τῶν ἡμετέρων χρόνων.

Τὸ κύριον περιεχόμενον τῶν ἐπομένων βιογραφικῶν σημειώσεων, λέγει ὁ βιογράφος αὐτοῦ κ. *Prayer*, χρεωστῶ εἰς τὴν καλοσύνην αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Δάρβιν. Καίτοι δὲ αἱ σημειώσεις αὐτῆς εἰσὶ πρὸς τὸ παρὸν ἐρριμέναι χυδῆν ἐνταῦθα, παρέχουσιν ὅμως σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τοὺς μέλλοντας τοῦ ἀνδρὸς βιογράφους, ἅτε πᾶσαι φέρουσαι τὸ κύριον τῆς ἀκριβείας, πρᾶγμα οὐχὶ τόσῳ συχνὸν εἰς τὰς ἐκάστοτε δημοσιευόμενας βιογραφίας.

Ὁ Δάρβιν κατάγεται ἐξ εὐφυοῦς καὶ λογίας οἰκογενείας. Ὁ διάσημος αὐτοῦ πάππος *Ἐρασμος Δάρβιν* (γενν. τὸ 1731 ἀποθανὼν δὲ τὸ 1802 ἐν Δερβύ) ἦτο ἰατρός καὶ συγγραφεὺς ποικίλων σπουδαίων καὶ εὐφραντάσων πραγματειῶν, δι' ὧν ἐγένετο γνωστὸς εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον.

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἐράσμου Δρ. *Ροβέρτος Βάριγγ Δάρβιν*, δὲν ἠκολούθησε φυσικοφιλοσοφικὰς σπουδὰς. Ἀφιέρωθη ὅλως εἰς τὸ ἱατρικὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα, ὡς πρακτικὸς δὲ ἰατρός ἠγαπᾶτο τὰ μέγιστα ἐν *Schrewsbury*. Ὁ *Ροβέρτος* οὗτος ἀποθανὼν ἐν ἔτει 1848, ἐπέπρωτο νὰ μὴ ἐπιζήσῃ τῆς δόξης τοῦ υἱοῦ, τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς θεωρίας τῆς ἀναπτύξεως. Πλὴν τοῦ υἱοῦ δὲ τούτου, δὲν ὠνόμασε Κάρολον, κατέλιπε καὶ ἕτερον υἱὸν καὶ τέσσαρας θυγατέρας.

Ὁ *Κάρολος Δάρβιν* ἐγεννήθη τῇ 12 Φεβρουαρίου 1809 ἐν *Schrewsbury*. Ἐνταῦθα ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα μαθήματα, φοιτήσας ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη εἰς τὸ αὐτόθι σχολεῖον, μέχρι τοῦ 1825, ὅτε, ἑκαταεκαέτης γενόμενος, μετέβη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Ἐδμβούργου, δύο δ' ἔτη βραδύτερον εἰς τὸ τῆς Κανταβριγίας. Ἐνταῦθα συνῆψε φιλίαν πρὸς *Henslow*, τὸν καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς, ὁ ὁποῖος ἠύξησε τὴν κλίσιν τοῦ νέου πρὸς τὰς φυσικοῖστορικὰς σπουδὰς ἕνεκα τῶν θελκτικῶν αὐτοῦ καὶ τερπνῶν παραδόσεων. Ἐπὶ τοῦ ἐξαιρέτου δὲ τούτου ἀνδρὸς ὠδηγήθη εἰς ἀληθῆ ὁδὸν ἡ τότε ἀναφωσμένη μεγαλοφυΐα, ἐξ ἧς ἐμῶν ἢ νὰ προκύψωσι τόσῳ ἐξαισία καὶ λαμπρὰ ἐπιστημονικὰ ἐξαγόμενα. Οὐδεὶς δὲ ποτε ἐπέδρασε τόσῳ ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ Δάρβιν, ὅσῳ ὁ *Henslow*, αὐτὸς δ' οὗτος ἀναμνησκέται μετὰ συγκινητικῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ διδασκάλου, ὅστις καὶ βραδύτερον διετήρησε μετ' αὐτοῦ εἰλικρινεστάτην φιλίαν.

Τὰς πρῶτας αὐτοῦ ἐξετάσεις ὑπέστη ὁ Δάρβιν τῷ 1831 ἐν Κανταβριγίᾳ, ἐγένετο δὲ *B. A.* (*Bachelor of Arts*) βραδύτερον δὲ καὶ *M. A.*

(Master of Arts) ἀξίωμα ἰσοδύναμον περίπου πρὸς τὸ τανῦν ἐν Γερμανίᾳ ἀδιδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας». Περὶ τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν τοῦ Δάρβιν οὐδὲν ἀξίον λόγου ἔχομεν νὰ προσθῶμεν. Ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ νεανικῆς ἡλικίας ἤρεσκετο τὰ μέγιστα συλλέγων φυσικὰ σώματα καὶ παρατηρῶν τὰ ἦθη τῶν ἀγρίων ζώων. Ἦτο δὲ τόσῳ ἐκδοτος εἰς τὴν θήραν, ὥστε κατὰ τὸν σχολικὸν χρόνον ἐλάχιστα νύχαιρῳ στείτο εἰς ἐπιστημονικὰ ἔργασίας. Αἱ ἐπιστημονικαὶ παραδόσεις προὔξενον εἰς αὐτὸν ἀνίαν, αὗται δὲ διέφθειραν ἐπὶ τρία ἔτη πᾶσαν αὐτοῦ κλίσειν πρὸς τὴν γεωλογίαν. Ἐχαιρε δὲ τότε ἄκρας ὑγείας καὶ εἶχε ῥώμην σώματος ἀσυνήθη. Πλὴν τῆς γεωλογίας ἠμέλει καὶ τῆς ἀνατομίας, καίτοι ἐν Ἐδιμβούργῳ τυχῶν ἐξαιρέτων περιστάσεων· δις δὲ ἢ τρις μόνον ἐφοίτησεν εἰς τὰς παραδόσεις, διότι ἢ ἐπὶ πτωμάτων ἔρευνα προὔκαλει εἰς αὐτὸν ναυτίαν. Ἀλλὰ δι' ὅλου τοῦ βίου εἶτα μετεμέλλετο ἐπὶ τῇ ἀμελείᾳ καὶ ἀδιαφορίᾳ πρὸς τὰς ἀνατομικὰς σπουδὰς, ἐθεώρει δὲ τὴν ἀπώλειαν ταύτην ὡς ἀνεπανόρθωτον. Ἐνεκα τούτου βραδύτερον διπλασιάσας τὰς μελέτας αὐτοῦ κατάρθωσε νὰ μὴ ὑποφαίνεται χάσμα τι ἐκ τῆς ἀγνοίας τῆς ἀνατομίας εἰς τὰ ἔργα του.

Ἀφ' ἑτέρου ὁμοῦς ὁ Δάρβιν ἐν Σκωτίᾳ διαμείνων ἀφιερῶθη εἰς ἔρευναν ἀτελεστέρων τινῶν θαλασσίων ζώων, ἅτινα ἐδίδασκεν αὐτὸν νὰ συλλέγη καὶ σπουδάξῃ ὁ διδάκτωρ Grand, τότε μὲν ἰδιωτικῶς ἀσχολούμενος εἰς ζωολογικὰς ἐρεῦνας, βραδύτερον δὲ καθηγητῆς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου. Ἐνταῦθα ὁ Δάρβιν ἔκαμε τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀνακάλυψιν. Εἶδε βροῦζφόν τι κατὰ τὴν πρωῒμωτάτην κινητὴν ἔτι αὐτοῦ κατάστασιν. Τὰς ἐπὶ τοῦ ζώου δὲ τούτου παρατηρήσεις τοῦ Δάρβιν ἀνακοινώσας ὁ Grand εἰς τὴν βερνερριανὴν φυσικοῖστορικὴν ἐταιρείαν ἐνεθάρρυνε τὰ μέγιστα τὸν νεαρὸν φυσιοδίφην.

Πλὴν τούτου ὁ Δάρβιν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Κανταβριγίᾳ ἐνησχολεῖτο περὶ τὰ ἕντομα, ἰδίως δὲ καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς περὶ τοὺς κανθάρους. Ἐκεῖ ἐσυμφιλίωθη καὶ μετὰ τῆς γεωλογίας, προτραπείς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Henslow. Ἀλλὰ καὶ αἱ σπουδαὶ αὗται δὲν εἶχον ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, γινόμεναι μᾶλλον πρὸς τέρψιν. Ἐάν τις τότε ἔλεγεν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα κανθάρου τινός, ὅπερ αὐτὸς ἠγνόει, ἐνόμιζεν, ὅτι τοῦτο καὶ μόνον ἤρκει, καὶ ὅτι ἐγνώριζεν ἤδη πᾶν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ. Οὐδέποτε παρετήρησε τὰ μασσητικὰ ὄργανα οἰοδῆποτε ἐντόμου, ἀλλ' εἰργάζετο δουλικῶς, συλλέγων ὄρκα, κόγχα, φυτὰ, πτηνῶν δέρματα, κανθάρους κτλ. Ὅλα δὲ ταῦτα ἐχρησίμευσαν, καθόσον ἢ συλλογὴ αὕτη τῶν τόσῳ ποικίλων ἀντικειμένων, ἐν μεγάλῳ γινομένη, συνετέλεσεν, ὅπως νομίζει καὶ αὐτὸς ὁ Δάρβιν, εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ

παρατηρητικοῦ. Πλὴν τούτων δὲ ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ζωῆς τῶν πτηνῶν, τὸ δὲ σύγγραμμα τοῦ White's Natural History of Selborne ἐπέδρασεν ἐπ' αὐτὸν τὰ μέγιστα. Ἀλλ' ἐξ ὅλων τῶν βιβλίων τὸ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον αὐτόν, ἦσαν αἱ περιγραφαὶ τῶν περιηγήσεων τοῦ Οὐμβόλδου, τὰς ὁποίας ἐπανεὶλημμένως ἀνεγίνωσκε εἰς ἀγγλικὴν μετάφρασιν. Τέλος δέ, ὡς ὁμολογεῖ εἰς ἐπιστολὴν τινα πρὸς ἐμὲ αὐτὸς ὁ τανῦν ἐβδομηκοντούτης, ἀκάματος καὶ ἀπιστεύτως μετριόφρων φυσιοδίφης, τότε ἦτο μόνον ἐραστῆς τῆς φύσεως καὶ θηρευτῆς, μέχρι δὲ τοῦ εἰκοστοῦ δευτέρου ἔτους τῆς ἡλικίας του οὐδόλως εἰργάσθη, ἀλλ' ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν ἐξ ὅλης καρδίας.

Καὶ δὴ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ ἐπιστημονικοῦ τοῦ ἀνδρός βίου θεωρητέον τὸ ἔτος 1831. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου, ὡς αὐτὸς οὗτος ἐκφράζεται, ἤρξατο τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ παιδείσεως, ὅπως δ' ἐξάγομεν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς καὶ τῆς ἀπαρδειγματίστου αὐτοῦ ἐπιστημονικῆς δραστηκότητος.

Ἐθούμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἐπιστημονικῆς περιηγήσεως συνήθροισεν περὶ ἑαυτὸν ἐταιρείαν περιηγητῶν πρὸς περιοδείαν τῶν Καναρίων νήσων. Συνέπεσε ὁμοῦς τότε ν' ἀποστέλλῃ ἢ βρετανικὴ κυβέρνησις πᾶρανα (βρίκιον) 10 τηλεβόλων, τὴν Βεάριλην, εἰς ἐπιστημονικὸν περὶ τὴν γῆν πλοῦν, πρὸς ἔρευναν τῶν παραλίων τῆς Φαουερλανθίας (Γῆς τοῦ πυρός), τῆς Παταγονίας, τῆς Χιλῆς, τοῦ Περού καὶ τινῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὤκεανοῦ, πλὴν τούτου δὲ καὶ πρὸς καταμετρήσεις μήκους περὶ τὴν γῆν. Ὁ πλοίαρχος Fitz Roy ἐζήτησε καὶ συνοδὸν ἐπιστήμονα, ἐφάνη δὲ πρόθυμος νὰ συμπαράλθῃ δόκιμος φυσιοδίφην, πρόθυμον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, αὐτὸς παρέχων πάντα τὰ τῆς θεραπείας καὶ τῆς σιτήσεως δωρεάν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ μέρος τῆς ἰδίας αὐτοῦ αἰθούσης. Ὁ Δάρβιν μαθὼν τοὺς οὐδόλως εὐνοϊκοὺς τούτους ἔρους, προσεφέρθη ἐκουσίως, καὶ ἠρνήθη πᾶσαν ἀπολαβὴν ἐπὶ μόνῳ τῷ ὄρφ νὰ μένωσιν εἰς αὐτὸν ἀποκλειστικὸν κτῆμα αἱ συλλογαὶ τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων. Διὰ τῶν συστάσεων δὲ τοῦ πλοίαρχου Beaufort κατάρθωσεν ὁ εἰκοσι καὶ δύο ἀριθμῶν ἔτη νεανίας νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ναυαρχείου τὴν πρὸς τοῦτο ἀδειαν.

Οὐδέποτε, λέγει αὐτὸς οὗτος ὁ Δάρβιν, φυσιοδίφης πρόεβη εἰς διερευνητικὴν ἐπιστημονικὴν περιήγησιν τόσῳ κακῶς παρεσκευασμένος. Μόνον ὡς συλλέκτης φυσικῶν ἀντικειμένων ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ. Διηγεῖται μάλιστα, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οὔτε ἐγνώριζε τι ἐκ τῆς ἀνατομίας, οὔτε εἶχεν ἀναγνώσει συστηματικὸν τι ζωολογικὸν ἔργον. Οὐδέποτε μέχρι τότε ἤφατο συνθέτου μικροσκοπίου, μόλις δὲ πρὸ ἐξ μηνῶν εἶχεν ἀρχίσει συνοικεῖν μετὰ τῆς γεωλο-

γίας. "Ολας ὁμως τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἀνεπλήρωσε συμπαραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ πλῆθος βιβλίων, ἐργασθεὶς πάσῃ δυνάμει, καὶ ἰχνογραφήσας πλῆθος ζῶων θαλασσίων διαφόρων εἰδῶν. Τότε δέ, καθὰ ὁ ἴδιος ἀνομολογεῖ, ἠσθάνθη βαθύτατα τὴν ἔλλειψιν γνώσεων καὶ ἀσκήσεως, δὲν ἐνθυμείται δὲ ποσῶς ἂν πρὸ τοῦ ταξιδιῶν ἐκείνου διεξήγαγε ποτε μεθοδικῶς, κατὰ τὴν ἀκριβῆ σημασίαν τῆς λέξεως, σπουδὴν τινα ἐπὶ ἀντικειμένου οἰουδήποτε, πλὴν πειραματικῶν τινῶν χημικῶν ἐργασιῶν, τὰς ὁποίας παῖς ἔτι ἐν τῷ σχολείῳ ἐξετέλει μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ.

Καίτοι δὲ ἡ ὁμολογία αὕτη φαίνεται ἡμῖν μικρὸν τι ὑπερβολικὴ, πρέπει ὁμως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἀτελής αὕτη τοῦ Δάρβιν ἐν τοῖς σχολείοις ἐκπαιδεύσεις οὐ μόνον βραδύτερον ἐξισώθη, καὶ δὴ ὑπὲρ τὸ μέτρον, διὰ τῆς μοναδικῆς αὐτοῦ παρατηρητικότητος, διὰ τῆς συνθετικῆς δυνάμεως τῆς διανοίας, τῆς μὴ ὑποχωρούσης πρὸ οὐδεμιᾶς τοῦ συλλογισμοῦ συνεπειᾶς, καὶ διὰ τῆς σπανίας φιλοπονίας, ἀλλ' εἶνε πολὺ πιθανόν ὅτι ἡ πρωτοτυπία τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, ἡ ἀτροπῶς ἀπορρίπτουσα τὴν εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν αὐθεντίαν πίστιν, ὁφείλεται εἰς τὸ ἄφρον καὶ ἀδέξιμον τοῦ πνεύματός του ἀπὸ νεότητος. Γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι καὶ πολλῶν εὐφροσύτων νέων οὐσιωδῶς δυσχεραίνεται ἡ αὐθύπαρκτος ἀνάπτυξις διὰ τῆς πολλῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς λίαν ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Δάρβιν ὡς φυσιοδίφης τῆς ἐκδρομῆς ἐν τῷ πλοίῳ *Beagle* κατέλιπε τῇ 27 Δεκεμβρίου 1831 τὸν λιμένα τῆς Δεβομπόρτης, ὅπως ἐπὶ πέντε ὅλα ἔτη ζῆση στεροῦμενος τὰ μέγιστα συναντιληπτικῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, πρᾶγμα, ὅπερ ἀντικαθίστατο βεβαίως διὰ τῆς ἀφθόνου ἐκ τῆς σπουδῆς τῆς φύσεως τέρψεως.

Ἐνταῦθα παραλείποντες τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰς χώρας εἰς ἃς προσήγγισεν ἡ *Beagle*, καὶ τὰς ὁδοιπορίας ἃς εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀμερικῆς ἐπεχείρησεν ὁ Δάρβιν, τοῦτο μόνον σημειοῦμεν, ὅτι τὸ ταξιδίον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὑπῆρξεν ἄμοιρον σπουδαίων ἀτυχημάτων. Ὁ πλοίαρχος κατ' ἅπαν τὸ προσωπικὸν ἐξετέλεσαν ἀξιολογώτατα τὴν ἐντολὴν των, ἡ δὲ μικρὰ αὕτη ἐπιστημονικὴ ἐκστρατεία ἔφερε μείζονα τῶν προσδοκωμένων ἀποτελέσματα.

Τῇ 2 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1836 ἐπέβη ὁ Δάρβιν ἐν Φαλμουττῇ τοῦ πατρῶου ἐδάφους, ὅπερ ἔκτοτε οὐδέποτε κατέλιπε. Καὶ τὰ μὲν τρία πρῶτα ἔτη μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἐζήσεν ἐν Λονδίῳ, ἔνθα κατέταξε τὴν πλουσίαν συλλογὴν τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων, διώρθωσε τὰ τοῦ περιπλοῦ ἡμερολόγια καὶ ἐγένετο τακτικὸν μέλος τῆς γεωλογικῆς ἐταιρείας, ἧς ἐξελέγη καὶ ἐπιτιμὸς γραμματεὺς.

Εἶτα μετέβη εἰς *Maer Hall* ἐν Σταφορδσίρῃ

πρὸς τὸν πρὸς μητρὸς αὐτοῦ θεῖον, υἱὸν τοῦ διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ὁμωνύμων σκευῶν πασιγνώστου Ἰωσία *Wedgwood*. Ἐνταῦθα ὁ Δάρβιν ἐνυμφεύθη τὴν ἐξαδέλφην αὐτοῦ δεσποινίδα *E. Wedgwood*. Ἐκ τοῦ συνοικεσίου δὲ τούτου κατὰγονται ταῦν πέντε υἱοὶ καὶ δύο θυγατέρες.

Ἐνῶ δὲ ὁ Δάρβιν κατ' ὄλην τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἔχαιρε κρατίστης ὑγείας, μετέπειτα ἀπὸ τοῦ 1840 ἐγένετο φιλόνοσος. Καὶ καθ' ὅλον δὲ τὸν περίπλου ἠγωνίζετο ἀδιαλείπτως πρὸς τὴν ἐπίμονον ναυτίαν τῶν θαλασσοπλοούτων, ἐπὶ πέντε δὲ ὅλας ἐβδομάδας ἔμενεν ἐν Βαλπαρέζο κλινοπετῆς. Τοῦτου ἕνεκα, τῆς ὑγείας αὐτοῦ πολλαχῶς διὰ τῆς κακῆς τῶν πλοίων τροφῆς καὶ τῶν κατὰ τὰς ὁδοιπορίας ὑπερμέτρων ταλαιπωριῶν ἰσχυρῶς διασεισθεῖσθε, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐπιδοθῆ ἐν ἡρεμίᾳ διανοίας καὶ σώματος εἰς τὰς σπουδὰς του, βραχὺ μετὰ τὸν γάμον, ἀπαρνηθεὶς ὅλως τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, κατόκησε κατὰ τὸ 1842 ἐν *Down*, κώμην πεντακοσίων κατοίκων, παρὰ τὰ νοτιοανατολικῶς τοῦ Λονδίνου κείμενα πολίχνητα *Beokenham* καὶ *Bromley* ἐν *Kent*.

Ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ ζῆ σχεδὸν διαρκῶς πρὸς τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτων ὁ Δάρβιν μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἐπεξεργαζόμενος τὰς περιγητικὰς αὐτοῦ παρατηρήσεις, κυρίως δὲ ἀσχολούμενος ἀπὸ τοῦ 1833 εἰς τὴν κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν ζῶων τῆς Παταγονίας γεννηθεῖσαν, ἐν τῇ ἡρεμίᾳ δὲ αὐξήθεισαν ἰδέαν τῆς ἀναπτύξεως πασῶν τῶν ζῴικων καὶ φυτικῶν μορφῶν ἐξ ὀλίγων ἀρχικῶν τύπων, ἰδέαν, ἐφ' ἧς καὶ οἱ ἐπίγονοι αἰῶνες ἐπὶ μακρὸν χρόνον θέλουσι ἐνασχοληθῆ. Κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα τῶν ἔτων ἀπὸ τοῦ 1842 διήγαγεν ὁ Δάρβιν καταγινόμενος ἐν *Down* περὶ τὴν πειραματικὴν κατ' ἐκλογὴν ἀνατροφὴν τῶν ζῶων καὶ περὶ τὴν κατ' ἐκλογὴν θεραπείαν τῶν φυτῶν, πειραματίζων καὶ διερευνῶν ἐπὶ τῆς γενετησίου τῶν ἐνοργάνων ὄντων παραγωγῆς, ἐπὶ τῆς μεταβλητικότητος καὶ διαίτης τῶν διαφορωτάτων ὀργανώσεων, ὅπως ἰδρῦση τὴν βάσιν τῆς θεωρίας τῆς ὀργανικῆς ἀναπτύξεως διὰ τῆς ἰδίας θεωρίας τῆς διαλογῆς, ἧτοι τῆς σημασίας ἣν ἔχει ἡ φυσικὴ κατ' ἐκλογὴν ἀνατροφή τῶν ὄντων ἐν τῷ συναγωνισμῷ ἀπασῶν τῶν ὀργανώσεων. Εἰργάσθη δὲ μετὰ καταπληκτικῆς ἐνεργείας καὶ εὐσυνειδησίας, ἐν καὶ μόνον ὑψηλὸν τέλος ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν. Πόσον δὲ δύναται νὰ κατακριθῆ ὡς σπεῦδων, ὁ ὅσῳ προσεκτικὸς τόσῳ καὶ πολυμῆρος φυσιοδίφης, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν μανθάνοντες, ὅτι ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὅλην οὐδὲ τὸ παραμικρὸν περὶ τοῦ θεωρίας αὐτοῦ εἶχε δημοσιεύσει, ἅτε συμπηγνύων καὶ ἰσχυροποιῶν αὐτὴν ἀδιαλείπτως. Καὶ ὅταν δὲ τῇ 4 Ἰουλίου 1858 ἐξεδόθη προσωρινή τις αὐτῆς ἀνακοίνωσις, ἐγένετο τοῦτο τῇ ἐπιμόνῳ προτροπῇ τῶν φίλων αὐτοῦ *Λυέλλ* καὶ *Hooker*.

Οὕτω διήγαγε μέχρι τοῦδε τὸν ἀπλοῦν βίον αὐτοῦ ὁ μέγας ἀνὴρ καὶ οὕτω μέχρι σήμερον διετέλεσεν ἔρευων. Εἰπωμεν δὲ καὶ ὅτι ὁ Δάρβιν ἀπὸ νεότητος εὐρίσκειτο εἰς τὴν εὐτυχῆ θέσιν ἢ ἀφιερῆ ὅλως ἑαυτὸν καθ' ἑκάστην εἰς τὴν σπουδὴν· οὐδέποτε ἐγένετο ὑπάλληλος, οὔτε ἐκκλησιαστικά δὲ καθήκοντα, οὔτε διδασκαλικά, οὔτε οἰκογενειακά φροντίδας παρεκώλυσάν πῶς τὴν ἀπαιστον αὐτοῦ ἐπιστημονικὴν ἐνέργειαν. Οὔτε ἐπέδρασαν ποσῶς ἐπ' αὐτοῦ αἱ τέρψεις καὶ διαχύσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Γράφοντες δὲ ταῦτα δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ Δάρβιν ἐγένετο καὶ μισάνθρωπος. Διότι καὶ σήμερον ἔτι, ὅταν ἡ ὑγεία του ἐπιτρέπη αὐτῷ, δέχεται εὐχαρίστως εἰλικρινεῖς συναναστροφάς· εἶνε δὲ τὸσφ ἀξιαγάπητος ἐν τῇ μετὰ τῶν ἀνθρώπων κοινωνίᾳ, ὅσφ ἀξιοσέβαστος ἐν τῇ ἐπιστῆμῃ.

Καὶ τὸ εἶδος δὲ τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἔχει τι τὸ ἐπιβάλλον. Μακρὸν λευκὸν γένειον, ἀσυνήθης κυρτότης τοῦ κρανίου, μέτωπον προσέχον, διηυλακωμένον ὑπὸ τῶν βαθειῶν ἀυλάκων τῶν σκέψεων, δασεῖαι λευκαὶ τρίχες ὀφρύων, σκιαζοῦσαι τοὺς λίαν βαθέως κεχωσμένους ὀφθαλμούς, ὑποδεικνύουσιν ἰδιάζουσαν ἐπαγωγὸν σπουδαιότητα. Ἄγνοεῖ δὲ τις, προσβλέπων αὐτόν, τί κυρίως ἐκφράζεται διὰ τῆς μορφῆς αὐτοῦ, ἢ ἡ φρόνησις ἢ ἡ εὐφυΐα, ἢ τὸ φιλέρευνον ἢ ἡ ἐμπιστοσύνην διεγείρουσα ἀπλότης.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιστημονικῶν ἀξιωματῶν ἅτινα ἐδόθησαν εἰς τὸν Δάρβιν μνημονεύομεν ἐν ταῦθα: τοῦ βασιλικοῦ μεταλλίου, ὅπερ ἔλαβεν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας ἐν Λονδίῳ τῷ 1853, τοῦ μεταλλίου τοῦ Κομπλέυ τῷ 1864, τοῦ μεταλλίου τοῦ Βολλαστῶνος ὑπὸ τῆς γεωλογικῆς ἐταιρείας. Ἐν ἔτει 1867 ἐγένετο ἱππότης τοῦ πρωσσοῦ τάγματος «pour le mérite». Ἐν ἔτει 1868 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βόννης ἀνέδειξεν αὐτόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πεντηκονταετοῦς ἐορτῆς τῆς ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ, ἐπίτιμον διδάκτορα τῆς ἰατρικῆς. Ἡ σχολὴ ἀποκαλεῖ αὐτόν ἐν τῷ διπλώματι ἰδρυτὴν τῆς θεωρίας τῆς ἀρχῆς τῶν εἰδῶν. Πλὴν τούτων ὁ Δάρβιν εἶνε ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Κανταβριγίας καὶ τῆς Ὁξφόρδης, μέλος τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας ἐν Λονδίῳ (F. R. S.), τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας ἐν Ἐδιμβούργῳ (F. R. S. E.), τῆς λιναϊκῆς ἐταιρείας ἐν Λονδίῳ, τῆς γεωλογικῆς ἐταιρείας αὐτόθι (F. G. S.), τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἐν Βερολίῳ, Στοκχόλμῃ, Παρισίοις, Βιέννῃ, Πετροπόλει, τῆς καισαρικῆς ἀκαδημίας τῶν περιέργων τῆς φύσεως, τῆς ἐταιρείας τῶν ἐπιστημῶν ἐν Οὐφάλιᾳ καὶ Νέᾳ Ἰόρκῃ, ἐπίτιμον μέλος τῆς φυσικοῖστορικῆς ἀκαδημίας ἐν Φιλανδελφίᾳ καὶ εἰς πλῆθος ἄλλο σπουδαίων σωματείων.

Πλεῖον ὅμως ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς καὶ μεῖζονα ποικιλίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ βίου παρέχουσιν

αἱ ἐκτεταμέναι αὐτοῦ ἐπιστημονικαὶ ἐνασχολήσεις. Πλὴν τῶν γενικῶς γνωστῶν μεγάλων αὐτοῦ ἔργων ἐξέδοτο ὁ Δάρβιν καὶ πλῆθος γεωλογικῶν, ζωολογικῶν καὶ βοτανικῶν ἔρευων. Ὁλίγιστοι φυσιοδίφαι ἠσχολήθησαν ἐπὶ τόσον εὐρέως ἐπιστημονικοῦ πεδίου καὶ μεθ' ὁμοίας ἐπιτυχίας. Ὁ Δάρβιν δὲν εἶνε εἰδικὸς οὔτε εἰς τὴν ζωολογίαν οὔτε εἰς τὴν φυτολογία ἢ οὔτε εἰς τὴν γεωλογία· εἶνε κυρίαρχος καὶ τῶν τριῶν τούτων ἐπιστημῶν. Ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ ἀληθῆ θησαυρὸν φυσικοῖστορικῶν γνώσεων. Τὰς μεγάλας του ὅμως ἀνακαλύψεις χρεωστεῖ εἰς τὴν μετὰ ζήλου σπουδὴν τῆς παραγωγικότητος τῶν ζῶων καὶ τῆς κατ' ἐκλογὴν θεραπείας τῶν φυτῶν, ἐξ οὗ δύνανται τανῦν νὰ παραδειγματισθῶσι καὶ ἄπαντες οἱ ζωολόγοι καὶ οἱ βοτανικοί. Διότι μέχρι τοῦδε οἱ κτηνοτρόφοι καὶ φυτοκόμοι εἰργάζοντο χωρὶς νὰ προσέχωσι ποσῶς τὸν νοῦν εἰς θεωρητικὰς ἐρῦνας· τὰ καταπληκτικὰ δ' ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τῶν περὶ τὴν κατ' ἐκλογὴν κτηνοτροφίαν τῶν οἰκιακῶν ζῶων καὶ τὴν κατ' ἐκλογὴν φυτοκομίαν τῶν οἰκιακῶν φυτῶν ἀσχολουμένων εἰδικῶν ἀνδρῶν ἔμενον ὅλως ξένα καὶ εἰς τοὺς ἐπιστήμονας συλλέκτας καὶ εἰς τοὺς ζωολόγους καὶ βοτανικοὺς τῆς λιναίας καὶ κυβερείου σχολῆς. Εἰς τὸν Δάρβιν δὲ κυρίως ἀνήκει ἡ δόξα ὅτι μετὰ πολλοῦ κόπου κατέκτησε καὶ τὸ πεδίον τοῦτο τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Οὕτω δὲ καὶ τὴν ἐμπειρίαν προήγαγε καὶ εἰς τὴν καθαρὰν θεωρίαν ἀπέδωκε τὴν προσήκουσαν ἀξίαν, ὀριστικῶς ἐξορίσας τὴν προτέραν μονομερῆ τελεολογίαν ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ ἀντικαταστήσας αὐτὴν διὰ τῆς φυσικῆς διαλογῆς.

Ὁ χρονολογικῶς ἐπισκοπῶν τὰ ἅπαντα τοῦ Δάρβιν, θὰ ἐκτιμήσῃ ἐπαξίως τὴν συγγραφικὴν αὐτοῦ δεινότητα, ἥτις συγχρόνως εἶνε πιστὴ εἰκὼν τῆς ὁδοῦ τῶν σπουδῶν του. Ἐκ τῆς ἐπισκοπῆσεως δὲ ταύτης θέλει παρατηρήσει, ὅτι πρῶτον μὲν ἐδημοσιεύθησαν ἐκ τῶν εἰδικῶν μελετῶν μόνον γεωλογικαί, εἶτα ζωολογικαί, τέλος δὲ σχεδὸν μόνον βοτανικαί. Τανῦν δὲ ὁ μετὰ νεανικῆς εἰσέτι δυνάμεως ἐργαζόμενος φυσιοδίφης ἀσχολεῖται κυρίως εἰς φυσιολογικὰ ἐπὶ τῶν φυτῶν πειράματα.

Παραλείποντες ἐν ταῦθα τὰ διάφορα τοῦ Δάρβιν συγγράμματα, ἀναφέρομεν τρία μόνον. Ἐν ἔτει 1839 ἐξέδοτο περιγραφὴν τοῦ περὶ τὴν γῆν περίπλου του, ἐν ἔτει δὲ 1859 τὸ σύγγραμμα τὸ ἰδρύσαν τὴν νέαν χρονολογίαν ἐν τῇ φυσικῇ ἱστορίᾳ, ἥτοι τὸ *Περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν εἰδῶν τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν διὰ τῆς κατὰ φύσιν ἀνατροφῆς ἥτοι τῆς διατηρήσεως τῶν τελείων φυτῶν ἐν τῷ ἀγῶνι περὶ ὑπάρξεως*. Λονδίνον 1859». Ἡ πρώτη ἐκδοσις τοῦ συγγράμματος τούτου ἐγένετο τῇ 24 Νοεμβρίου 1859, ἡ δευτέρα ἀμετάβλητος τῇ 7 Ἰανουαρίου 1860 (πε-

ριέχουσα IX-502 σελ(ιδας)· ἡ τρίτη κῆρυμμένη, διωρθωμένη, ἔχουσα δὲ ἱστορικὴν εἰσαγωγὴν, τὸν Μάρτιον τοῦ 1861 (XX-538 σελ.)· ἡ τετάρτη τῷ 1866, ἡ πέμπτη διωρθωμένη (XXIII-596 σελ.) τὸν Μάιον τοῦ 1869, ἡ δὲ ἕκτη ἐκδοθεῖσα εἰς ἀντίτυπα δέκα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἐν ἔτει 1872. Τοῦ πρωτοτύπου δὲ τούτου ἐγένοντο πάμπολλαι μεταφράσεις, δύο εἰς τὸ γερμανικόν, δύο εἰς τὸ γαλλικόν, δύο εἰς τὸ ῥωσικόν, μία ὀλλανδική, μία ἰταλική, πολλαὶ δὲ ἀμερικανικαὶ πρὸ τοῦ 1870.

Τὸ περὶ ἀρχῆς τῶν εἰδῶν σύγγραμμα θεωρεῖ ὁ Δάρβιν ὡς πρόδρομον ἄλλων περιεκτικωτέρων συγγραμμάτων, ὧν τῆς δημοσιεύσεως ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1868.

Ἐν ἔτει 1871 ἐξέδωσε τὸ τὸ γενικὸν διαφέρον κινήσαν ἔργον, *Περὶ τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου καταγωγῆς καὶ περὶ τῆς γενετησίου κατὰ διαλογὴν ἀνατροφῆς*. Ἀδίκως δὲ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὁ Δάρβιν ἐφοβεῖτο νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς θεωρίας αὐτοῦ τὴν σπουδαιότεραν τῶν συνεπειῶν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ζωικὴν τὴν καταγωγὴν, διότι εἰς δύο χωρία τοῦ ἐν ἔτει 1868 ἐκδοθέντος συγγράμματός του εἶχεν ἤδη σαφῶς ἐκφρασθῆ περὶ τούτου. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἐρευνᾶται τὸ ζήτημα ἐκ βάθρων, καὶ διαφωτίζεται καὶ ὑποστηρίζεται μεθ' ὅλης τῆς σαφηνείας. Τούτου δευτέρα ἐκδοσις, ἐκ δέκα χιλιάδων ἀντιτύπων, ἐγένετο τῷ 1875.

Ὡς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν δὲ τῆς δαρβινικῆς θεωρίας δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι αὕτη οὐδαμῶς, οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ, διήγειρε τόσῳ μέγῳ διαφέρον, τόσῳ μεγάλας κατακρίσεις καὶ τόσας συμπαιθείας ὅσῳ ἐν Γερμανίᾳ.

Ἀφ' οὗ χρόνου ἤρξαντο ἀναφαινόμενα τὰ συγγράμματά του ἀληθῆς πλήμνυρα συγγραμμάτων ἠγέρθη αὐτόθι. Εἰς πλείστα γερμανικὰ πανεπιστήμια καὶ τανῦν ἔτι παραδίδοται ὡς ἰδιαίτερος κλάδος εἰς σπουδαστὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν εἰς ὑπερπλήρη ἀκροατήρια.

Καὶ ὄντως, οὐ μόνον ἡ Ζωολογία καὶ ἡ Φυτολογία, ἡ Ἀνατομία καὶ ἡ Ἐμβρυολογία, ἀνεπτύχθησαν σπουδαίως δεχθεῖσαι τὴν θεωρίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐθνολογία καὶ ἡ Ἀνθρωπολογία καὶ ἡ Φιλοσοφία, ἰδίως δὲ ἡ Ψυχολογία δὲν ἀρνοῦνται ὅτι ὑπέστησαν τὴν ἀνατρεπτικὴν τῆς θεωρίας ταύτης ἐπίδρασιν.

Καὶ τὸ μέγα δὲ πρόβλημα πῶς ἀνεπτύχθησαν φυσικῶς καὶ τίνι τρόπῳ ἐτροποποιήθησαν κατὰ μικρὸν ἐν τῷ δρόμῳ τῶν αἰώνων αἱ τανῦν ἐν χρήσει θρησκείαι καὶ οἱ τῶν ἡθῶν νόμοι, καὶ τὸ αἰνίγμα λέγομεν τοῦτο, τὸ ὑπὸ τῶν παρελθουσῶν ἑκατονταετηρίδων παραδοθὲν εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους οὐδέποτε θέλει ἀποσφραγισθῆ ἡνευ τοῦ—*δαρβινισμοῦ*.

ΣΠ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

καὶ αἱ συνδικαίαι τῶν πενήτων ἐν Λονδίῳ. I

Ἐν Λονδίῳ, τῇ 15 Ἰουνίου 1879.

Πρὸ ὀλίγου περιῆλθον συνοδευόμενος ὑπὸ δύο βοηθῶν τῆς ἀστυνομίας, οὓς ὁ ἀστυνόμος συνταγματάρχης κ. Ἐνδερσον ἔσχε τὴν καλωσύνην νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν διάθεσίν μου, τὰ lodgings καὶ τὰ lanes τοῦ Οὐάιτ Τσάπελ. Δευτέραν ταύτην φορὰν εἰσέδουν εἰς τὰ ὑποχθόνια ταῦτα τοῦ Λονδίνου, ἔνθα οὐδέποτε θέτουσι τὸν πόδα οἱ Ἄγγλοι, παρὰ προσδοκίαν δὲ παρετήρησα ὅτι ἐν πᾶσιν ἡ πρόσδος ἢ ἂν θέλετε ὁ συρμός βαίνει εἰς τὰ ἔμπρός. Τὸ Οὐάιτ Τσάπελ τοῦ 1879 δὲν ὁμοιάζει πλέον πρὸς τὸ τοῦ 1876. Αἱ γυναῖκες ὀλιγώτερον ἢ ἄλλοτε σύρουσι τὰς φρικωδῶς γραφικὰς ἐνδυμασίας των, τὰς κοκκίνας καὶ κιτρινας ἐκείνας ἐσθῆτας, μετὰ τὰς ὁποίας ὁμοιάζον πρὸς ῥακοφόρους χορευτριάς θεάτρου, οἱ δὲ ἄνδρες δὲν φοροῦσι πλέον τὰ τρυπημένα ἐκεῖνα καὶ κατ' ἀλλόκοτον τρόπον διεστραμμένα λευκὰ καστορία ἄτινα τόσον εἶχον ἐμπούισαι αἰσθησιν καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ζωγράφον Νίττην, ὅτε τὸ πρῶτον εἶχον περιέλθει μετ' αὐτοῦ τὴν συνοικίαν ταύτην. Πρέπει λοιπὸν νὰ σπεύσῃ ὅστις θέλει ἐκ τοῦ πλησίον νὰ ἴδῃ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τὰς κοινωνικὰς ἐκείνας πληγὰς, αἰτίνας ἐν μέρει πανταχοῦ ἐπολυνοῦνται χωρὶς ἐντελῶς νὰ θεραπευθῶσι, τὰ ῥάκη ἐκεῖνα, ἄτινα ὀσημεῖται ἐξαφανίζονται καὶ καθίστανται κατὰ τὸ φαινόμενον εὐπροσωπότερα χωρὶς ἢ σὰρξ νὰ γίνηται παχύτερα καὶ χωρὶς νὰ παρέχεται θρεπτικώτερα τροφή εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Χθὲς λοιπὸν μετὰ τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας δρόμον ἐφ' ἀμάξης, ἀφορηθέντες ἐκ τοῦ Πικκαδιλλύ, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν εἴσοδον μικροῦ δρομίσκου, Λέμαν στρεῖτ καλουμένου, εἰς τὸ ἄκρον τῆς μεγάλης ὁδοῦ Ὁουλδ Γκᾶϊτ, ἔνθα τὰ πολλὰ κρεωπωλεῖα. Οἱ βοηθοὶ τῆς ἀστυνομίας, εἰς οὓς εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων γείνει γνωστὴ ἡ ἐπίσκεψίς μας, ἐνδεδυμένοι πολιτικὰ ἐνδύματα, περιέμενον τὴν ἀφίξιν τῆς ἀμάξης μας. Ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὁ κ. Μῶσερ, ὅστις ὁμίλει λαμπρὰ τὴν γαλλικὴν καὶ εἶχε πέρυσι συνοδεύσει τὸν πρίγκιπα τῆς Οὐαλίας εἰς τὸ εἰς Παρίσιους ταξεῖδιόν του, μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ συνάδελφος του ἔχων τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν τῶν lodgings, ἐμέλλε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ παντοῦ, ὅπου ἠθέλομεν νὰ ὑπάγωμεν, μᾶς συνίστα μόνον νὰ εἴμεθα σιγῆλοι καὶ νὰ μὴ ἀποκρινώμεθα εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἠθέλον τυχὸν μᾶς ἀποτελεῖν τὸν λόγον.

Ἡ ὥρα εἶνε περίπου ἡ ἐνδεκάτη, εἴμεθα δὲ τέσσαρες ἡμεῖς καὶ δύο οἱ βοηθοὶ, ἕξ. Ἀπεπέψαμεν τὴν ἀμαξάν καὶ ἐβαδίζομεν πεζῇ χωροῦντες πρὸς σκοτεινὰς ὁδοὺς, ἔνθα ἀνεφάνοντο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπίφοβα πρόσωπα καὶ σύρονται λευκοφορεμένοι γυναῖκες, ναῦται Ἴρλανδοί, νυκτοπλά-